

Catalá 'cap de setmana', valencià 'fi se semana'

Ricart García Moya

Están en punches y pilila fora en el chas raboser del dasta fa poc diari de camarroches, especialisat en publicitat de prostitució de chinetes y atres víctimes paregudes. Com s'acosten les Falles y, sempre a la choca, coneixen que'llos pares de les falleres pedren l'esme per vórer si sa chiqueta ix en fulles del dit paperot de comú, es la ocasió pera ficar en catalá, no valenciá, cuansevol noticia mesclat en fotografies de mascletaes o monyicotae de jovens en gavinets y demés fem y fum La gent mercará el periódic per sa filla, mes s'importara a sa casa la tarquimá del "cap de setmana." Son els periodistes que colaboren, amparats per la Generalitat (y pareix que Mazón, si guanya, també heu fará) , en l'expansionisme de extrema dreta catalanista, parásit que mos aufega com a poble.

¿Qué podem fer mosatros front a l'eixèrcit colaboracioniste de la Generalitat? Mosegarmos les unges y poc més, com mantíndrer el valencià modern que mos deixaren el yayos. Aixina que, per si n'hia algú que heu llixca, ací tenim eixemples de construccions en l'us del *fi d'any, mes, semana...*:

EN VALENCIÀ

Lv +

Primer cap de setmana faller amb la Crida i la primera mascletà

El colaboracioniste 'Levante', aprofitant la bacora de les Falles, mos ferix en bonyigos catalans, com eixe 'cap de setmana' del IEC y sa mascota AVLL (diari Levante, 25/ 02/ 2023)

fi de semana –cat. *cap de setmana*. En val. tenim fi d' hora, de dia, de semana, de mes, d' estiu, d' any, de vida, etc.: "fi del any" (Esteve: Liber, 1472); "en lo fi de mos dies" (Blanquerna, traduit al valencià, 1521); "fi del mes" (Pou: Thesaurus, 1575); "fi de la sua hora" (Const. Universitat de Valencia, 1611); "y entregue cada semana y al fi de aquella" (Cap. pera el govern de la inhibició del vi foraster de la ciutat de Alacant, Oriola, 1673); "fi de semana" (Escalante: Mil duros y tartaneta, 1897); "fi de mes" (Martínez Ruiz: Canyisaes, Monóver, 1911); "el fi de la vida" (Peris: Terres malahídes, 1919, p. 32); "estem a fi d'any" (Teatro Valensiá, revista lliteraria, 04/ 01/ 1929, p. 2). Com tenim comprobat, el "fi de semana" valencià no es anglicisme modern calcat de *week-end*; sempre ham tingut un fi de semana, encà que ca vegá siga més llarc en lo festiu: abans era asoles el dumenche, encabant el disapte y, ara, desde'l divendres per l'esprá.

fi de mes "aço, que a la fi del mes, saries menudament tot lo que hauras..." (Archiu Cat. Valencia, cartes del papa Borja al seu fill Duc de Gandía, sig. 64; 1, 64: 26, any 1493)

fi del any "fi del any" (Esteve, Joan: Liber elegantiarum, 1472, ed. 1489)

fi dels dies "en lo fi de mos dies" (Llull: Blanquerna, traduit al valencià, 1521)

fi de mes "fi del mes" (Pou, Onofre: Thesaurus puerilis, Valencia, 1575, f. 212)

fi d' hora "al fi de la sua hora" (Const. Universitat de Valencia, 1611)

fi, a "a fi de que ningú" (Orti, M. A.: 2º Cent. Can. St. Vicent, 1656)

fi, al "sempre haveu estat al fi" (Fiestas Inmaculada, 1663, p.478)

fi, en "y en fi" (Ballester, J. Batiste: Ramellet del bateig, 1667, p. 27)

fi de semana "cada semana y al fi de aquella" (Cap. pera el govern de la inhibició del vi foraster de la ciutat de Alacant, Oriola, 1673, f. 8)

fi del any "fi del any" (BNM, Col. Barbieri, Ros: Rahonament... de Pep de Quelo, ed. c. 1750)

fi del paper, al "al fi del paper" (BNM, Ros: Endeches al fi del Paper graciós, polítich, c.1750)

fi "y al fi, tot falta de cap" (Raon. de Pepo Canelles a les dametes, 1784, p. 2)

fi de festes, al "que al fi de festes / queden..." (Bando... glories del Beato Juan de Ribera, a.1797)

- fi** “perque al fi...” (Un pillo y els chics educats en la casa, 1846, p. 13)
- fi, al cap y al** “al cap y al fi” (Bernat: Un ensayo fet en regla, 1845, p. 31)
- fi, al cap y al** “c'al cap y al fi, caballers, este mon es un buf” (El tío Nelo, 22/ 11/ 1862, p.1)
- fi de festa** "que donará fi a la festa" (Bellver: La peixca del aladroch, 1865)
- fi, al cap y al** “al cap y al fi / son fills dels atres germans” (Palanca, F.: La gata moixa, 1874, p.25)
- fi** “al cap y al fi” (Ovara: Males llengües, 1879, p. 12)
- fi de festa** “pera fi de festa han...” (La Moma, 19 / 12 / 1885, p.6)
- fi de la jorná** “al fi de la jorná: al fin de la jornada” (Escríg: Dicc.1887)
- fi de semana** “fi de semana” (Escalante, Eduart: Mil duros y tartaneta, 1897, p. 29)
- fi de tot** “tal es el fi de tot aquell que naix” (Gadea: Tipos, apéndix, 1908, p.82)
- fi** “al fi y al cap” (Canyisaes, Monóver, 1911, p. 178)
- fi de mes** “fi de mes” (Martínez Ruiz, A.: Canyisaes, Monóver, 1911, p. 171)
- fi de la vida** “treballant tota la vida, al fi d'ella, ¿qué traurás?” (La Traca, 11 de maig 1912, p.1)
- fi del mon, el** “avans de Nadal vindrá el fi del mon” (La Traca, 3 d'agost 1912, p.3)
- fi del mon** “era alló el fi del mon” (Carceller, V.: El fill del dimoni, 1914, p.4)
- fi de la vida, el** “que ya estaba prop el fi de la seuva vida” (Michó, P.: Después de la festa, 1914, p.6)
- fi del mon** “anar al fi del mon” (Bort, P.: La boniqueta, 1914, p. 4)
- fi del camí** “en el fi del camí que...” (Almanac El Cuento del dumenche, 1915, p.49)
- fi de mes** “a fins de mes, se cumplí la...” (La Matraca, 25/ 06/ 1916, p.2)
- fi d'estiu** “nit fresca de fi d'estiu” (El Tio Cuc, nº 146, Alacant, 1917, p.3)
- fi de la vida** “m'anunsia el fi de la vida” (Peris: Terres malahídes, 1919, p. 32)
- fi d'any** “a fi d'any mos presente la...” (Salvador, Carles: Un negosi com un atre, 1921, p.15)
- fi del mon** “hasta el fi del mon” (Buil, E.: El tenorio del carrer, 1926, p.22)
- fi de mes** “final de mes y prinsipi del atre” (Meliá, F.: El as d'oros , 1927, p.18)
- fi del mon** “anarsen... ¡al fi del mon!” (Meliá, F.: ¡Pare vosté la burra, amic!, 1928, p.56)
- fi d'any** “estem a fi d'any” (Teatro Valensiá, revista lliteraria, 04/ 01/ 1929, p. 2)

Respecte a '**semana**', sinse eixa **-t-** tenim documentació que demostra que no es invent franquiste, com soLEN dir els delincuents inmersors de llengua y bolchaca:

- semana** “una semana” (Roig, Jaume: Espill, 1460)
- semana** “contents, e esta semana dit don Joffre...” (A.Cat. Valencia, Papers del papa Borja, 1493)
- semana** “del carbó que ne venut esta semana” (BN, Ms. 2882 Cancionero de Ixar, c. 1500)
- semana** “lo dijous de cada semana” (Ginart: Reportori dels Furs, 1608, p. 298)
- semana** “per lo mateix orde les semanes” (Const. Universitat de Valencia, 1611)
- semana** “obligat a resar cada semana” (Llibre Conf. del Roser de Cinctorres, 1613)
- semana** “dites semanes” (Archiu Hist. Oriola, Llibre dels obrers de vila, Oriola, 1625)
- semana** “semana de passió” (Archiu Mun. Castelló, Inv. Sta. María de Castelló, 1653)
- semana** “y cada semana vomits” (BUV, Morlá, Ms. 666, c. 1649)
- semana** “per semanes o dies” (Establiments de la sissa, 1659, f. 3)
- semana** “se fa en la Semana Santa en recollir les dones de la casa pública” (Cap. del Quitament de la Ciutat de Valencia, 1662, p.17)
- semana** “per semanes o de tres en tres dies” (Ord. costa R. de Valencia, 1673, p. 24)
- semana** “un dia de la semana de ...” (Const. Universitat de Valencia, 1675, p. 56)
- semana** “cada semana del mateix” (Llibre d'establiments de Peníscola, 1701)
- semana** “dies en la semana” (Ortí Mayor, J. V.: Coloqui pera lo Conv. de Senta Ursula, 1730)
- semana** “encara en semana y mijá” (BUV, Ms. 668. Raonament de Vinalesa, 1735, v. 114)